

PEDRA SECA

Xavier Gual

EMPRESARI @xaviergual

UN SECRET BERGUEDA

C-62, C-16 i C-55. Ni és un codi ocult ni els trets d'una guerra de vaixells d'aquelles de «tocat!» o «aigua!» dels temps en què tot era analògic i amb llibretes de quadrícula. Són carreteres i autovies catalanes que discorren per les comarques interiors. La C-16 i la C-55 són tristament populars i segurament conegudes per la majoria dels lectors. Una és la que segueix el curs descendent del riu Llobregat fins a Sallent per convertir-se després en l'autopista de peatge cap a Terrassa. Aquella dels descomptes anunciats a tot volum i rodes de premsa, els quals no s'acaben d'entendre, ni se sap com obtenir-los, on demanar-los, a qui corresponen i a qui no. La C-55 li agafa el relleu vorejant l'esquerra fluvial fins a Abrera i de la qual no trobo res de nou a dir (o lamentar) que no s'hagi dit

abans, més enllà de desitjar una completa recuperació al ferit greu de la setmana passada. Un més.

La C-62 pot ser de més difícil ubicació fins i tot per als usuaris habituals, que de moment som pocs. És una història oculta entre berguedans i osonencs. Comença (o acaba) a Gironella, va cap a Merlès, Prats de Lluçanès, Olost i deixa el conductor a les portes de Vic. Encara és una via modesta però ha experimentat millores molt importants, trams amb triple via per a avançaments de vehicles lents, revolts oberts i ràpids, variants que eviten el pas pels nuclis de Prats i Olost i recetes prou llargues per mantenir un bon règim de velocitat (legal). Tot plegat ha reduït molt significativament el temps entre Vic i Berga. I la distància avui ja no són quilòmetres, és temps. És la mesura principal que mana la

gestió dels humans, sobretot els de terres occidentals i capitalistes com les nostres.

Històricament, les carreteres catalanes havien estat verticals, de baix cap a dalt, de nord a sud. I les relacions professionals, de formació i personals s'estructuren segons aquesta dinàmica des que ens movem amb vehicles automòbils. En temps de carros tot era més curt, lent, circular i revirat. L'eix Transversal va ser un dels grans canvis d'aquestes tendències. De Lleida a Girona en línia recta. Amb Vic i Manresa en contacte sense passar per Collsuspina. Les dues grans ciutats de l'interior interconnectades. Prou grans i orgulloses per mirar-se amb recels i posant-se de cul malgrat el que diu l'oficialitat política. Mentrestant, la connexió millorada cap a Berga va fent fortuna. Només falta la variant de Sagàs per tal que

el flux sigui imparabile. I ben necessària, perquè les millores prèvies i posteriors inviten a prémer l'accelerador i a vegades cal demanar ajuda a algun pagès amb tractor per sortir d'un conreu i tornar a la carretera un dia de pluja o boira. Han de saber els manresans que l'oferta vigatana pel cinema, les compres de disabte i tot el que històricament els proposava la capital del Bages als de riu amunt està fent fortuna i competència. A més, tenen el centre històric net, endreçat, restaurat, atapeït de comerços i fondes per dinar variat i a bon preu. Res a veure amb la depressió de carrers i places dels nostres barris antics dels uns i els altres. Pregunteu-ho a un altre enfeinat berguedà d'adopció com l'Adam Majó, el comissionat que ha de fer reviure un d'aquest nuclis envellits i abandonats. A més, fer ruta pel Lluçanès és una

descoberta sempre. Poca i bona gent, romànic a banda i banda, dos restaurants estrellats Michelin, algun sense però amb bona taula i preus assequibles. Tal com quan es va obrir el túnel del Cadí (gratuït per als residents de tres comarques), molts transcomarcals van trobar a l'altra banda feina i/o parella. Ara, un metge de Torelló pot anar i tornar de l'Hospital de Sant Bernabé a treballar diàriament i uns joves de Puig-reig poden anar a fer noves amistats a Manlleu un divendres al vespre. Tot hi va fluint de manera imparabile. I si algun dia s'aconsegueix fer alguna cosa similar cap a Solsona, compte els de les planes que el «pujar» relegarà el «baixar». I tal com es pot comprovar amb una activitat tan nostra com els bolets, «nosaltres» els busquem mentre «ells» els busquen. Tan a prop, tan lluny. Cada dia menys.

L'ARBRE DE FOC

A ESTONES

Carles Duarte i Montserrat

POETA

Sam Abrams duu a terme des de fa anys una labor essencial per a l'estudi de la poesia catalana. La fa amb una mirada polièdrica que s'hi acostava des dins, perquè la viu quotidianament, i alhora des de la perspectiva d'algú que sent com a seva la tradició literària en anglès i que, per tant, disposa d'una singular potencialitat contrastiva que n'eixampla la capacitat d'anàlisi. Hi aplica, a més, una aproximació integral, que li permet, sense abandonar la passió,

aportar independència, exi-gència crítica i rigor acadèmic. Abrams ha estat decisiu en la recuperació per als lectors d'avui d'autors fonamentals que havien estat injustament negligits, com és el cas de Joan Teixidor o d'Agustí Bartra. Si de la mà de l'Editorial Meteora havia rescatat el darrer llibre de Bartra (1908-1982), *El gall canta per tots dos*, ara, amb Adesiara, retroba un altra obra clau de Bartra, *L'ocell de foc*, en una edició excel·lent, que inclou un pròleg extens i aprofundit i unes notes minucioses que ens permeten de resseguir el volum des d'un coneixement precís del context i del sentit de cada poema. Tot i que Bartra havia començat a escriure poesia a la fi dels anys vint, l'esclat de la Guerra Civil, la seva participació directa al conflicte al front d'Aragó i la batalla del Segre, el seu internament als camps de concentració de Sant Cebrià, Argelers i Agde i els primers anys d'exili a la República Dominicana, Cuba i Mèxic

són a l'origen d'una transformació radical de la seva experiència literària. I és precisament a aquest període dramàtic i trasbalsador que correspon *L'arbre de foc*, un text que reflecteix la desolació, però també la solidaritat i l'idealisme. Les primeres edicions del llibre són de l'any 1940 a la República Dominicana i del 1946 a Mèxic, però no adquirirà la forma definitiva fins a la versió, després del retorn a Catalunya, de 1971 dins l'*Obra poètica completa*. *L'arbre de foc* constitueix un testimoni de primera magnitud sobre la tragèdia de la guerra i de l'exili, però, a més, hi alena, d'una banda, la unió amorosa amb Anna Murià i, de l'altra, un diàleg il·luminador i modernitzador amb poetes de llengua

«Sam Abrams ha estat decisiu en la recuperació per als lectors d'avui d'autors fonamentals que havien estat injustament negligits»

anglesa com Walt Whitman, T. S. Eliot, Siegfried Sassoon o Wilfred Owen. La poesia de Bartra s'hi mostra formidable, vitenca, ferida, impressionant. En tenim un exemple brillant ja a *Confessió*, el poema inicial: «val la pena beure a petits glops l'aire d'aquesta tarda de gran vas blau» o «Et contaré per què hi ha veus que volen ésser fogueres». El llibre es clou amb *Poema de Rut*, un text ambiciós dividit en nou cants que Abrams situa, amb raó, al costat de *Les elegies de Bierville* de Carles Riba o del *Nabí* de Josep Carner. *El Poema de Rut*, recreació amb ulls contemporanis de la història bíblica de Rut i Booz, conté fragments d'una bellesa lluminosa: «D'una frescor de càntirs el seu llinatge pur/ venia, d'una raça que els dies afrontava/ amb riarella d'aloosa i un esguard ple d'atzur», i del neguit de l'exili: «Els braços de Rut gronxen un gran feix de tenebra». Tornar a Bartra és una forma de redescobrir-nos.

ACCION
CONTRA EL
HAMBRE
ACF INTERNACIONAL
Acció contra la Fam

SIRIA, 5 ANYS DE GUERRA
4,6 MILIONS DE REFUGIATS,
LA MEITAT NENS, NO PODEN MÉS.

NECESSITEN AJUDA URGENT. COL-LABORA ARA!

La Caixa 2100 3006 9422 0082 6398
Santander 0049 0001 5928 1009 0000
accioncontraelhambre.org / 900 100 822